Adroddiad i'r:	**Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol**
Dyddiad y Cyfarfod:	**2 Gorffennaf 2014**
Aelod/Swyddog Arweiniol:	**Barbara Smith, Aelod Arweiniol dros Foderneiddio a Pherfformiad**
Awdur yr Adroddiad:	**Ivan Butler, Pennaeth Archwilio Mewnol**
Teitl:	**Cynllun Gwella Llywodraethu**

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn darparu cynllun gwella i'r Pwyllgor o ganlyniad i'r adolygiad o fframwaith llywodraethu'r Cyngor ar gyfer 2013/14.

2. Beth yw'r rheswm dros wneud yr adroddiad hwn?

Bydd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol yn monitro'r Cynllun Gwella Llywodraethu'n rheolaidd fel rhan o drefniadau llywodraethu cyffredinol y Cyngor i sicrhau fod y Cyngor yn gweithredu'r gwelliannau angenrheidiol yn effeithiol.

3. Beth yw'r argymhellion?

Bod y Pwyllgor yn ystyried ac yn rhoi sylwadau ar y Cynllun Gwella Llywodraethu, gan ofyn am unrhyw sicrwydd ychwanegol y mae'n teimlo sy'n angenrheidiol ar unrhyw un o'r camau gweithredu o fewn y Cynllun.

4. Manylion yr Adroddiad

4.1 Mae Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol y Cyngor yn cynnwys asesiad blynyddol o drefniadau llywodraethu'r Cyngor a 'datganiad llywodraethu blynyddol' sy'n amlygu unrhyw wendidau llywodraethu.

4.2 Mae Grŵp Llywodraethu'r Cyngor yn rheoli proses y Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol a datblygiad 'datganiad llywodraethu blynyddol' yn barhaus yn ystod y flwyddyn ariannol. Mae'r Grŵp hwn yn cynnwys:

- Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
- Is-Gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
- Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd
- Pennaeth Gwella Busnes a Moderneiddio
- Pennaeth Cyllid ac Asedau
- Pennaeth Archwilio Mewnol

4.3 Mae Atodiad 1 yn dangos y Cynllun Gwella Llywodraethu sy'n codi o'r adolygiad o drefniadau llywodraethu'r Cyngor ar gyfer 2013/14. Adeg ysgrifennu'r adroddiad hwn, nid yw rhai o'r camau gwella, cyfrifoldebau ac

amserlenni arfaethedig wedi eu cwblhau. Bydd diweddariad ar lafar yn cael ei ddarparu i'r pwyllgor ar y meysydd hyn yng nghyfarfod y pwyllgor, gan y bydd y Cynllun wedi'i gwblhau erbyn hynny.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Nid oes angen penderfyniad ar gyfer yr adroddiad hwn. Er nad yw'r Cynllun Gwella Llywodraethu yn cyfrannu'n uniongyrchol at Flaenoriaethau Corfforaethol, mae llywodraethu da yn chwarae rhan sylweddol yn y Cyngor a'i drefniadau ar gyfer cyflawni amcanion corfforaethol. Mae'r Fframwaith Llywodraethu Corfforaethol yn cynnwys asesiad o berfformiad gweithredol ac ariannol y Cyngor, trefniadau llywodraethu, ymgysylltu â'r gymuned ac ati, pob yn cael eu cyfeirio tuag at gyflawni'r Blaenoriaethau Corfforaethol.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Nid oes unrhyw gostau ynghlwm wrth yr adroddiad hwn a'r unig effaith ar wasanaethau yw lle mae'r adroddiad yn nodi meysydd ar gyfer gwella; fodd bynnag, bydd gwasanaethau eisoes yn ymwybodol o'r rhain a dylent fod yn cynnwys hyn yn eu cynlluniau gwasanaeth.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (EqIA) a gynhaliwyd ar y penderfyniad? Dylai'r templed EqIA wedi'i lenwi gael ei atodi fel atodiad i'r adroddiad.

Nid oes angen penderfyniad neu gynnig ar gyfer newid ar gyfer yr adroddiad hwn, felly nid oes unrhyw effaith ar bobl sy'n rhannu nodweddion gwarchodedig.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Mae'r Cynllun Gwella Llywodraethu yn ffurfio rhan o'r ddogfen 'Darparu llywodraethu da a gwelliant parhaus' a drafodwyd yn y:

- Tîm Gweithredol Corfforaethol ar 17 Mawrth 2014
- Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar 15 Ebrill 2014
- Briffio'r Cyngor ar 28 Ebrill 2014
- Uwch Dîm Arweinyddiaeth ar 1 Mai 2014
- Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol ar 21 Mai 2014

Hefyd cafodd ei ddosbarthu i aelodau'r Cabinet a Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer sylwadau.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol ynghlwm wrth yr adroddiad hwn.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Y prif risg ynghlwm â'r adroddiad hwn yw peidio â chyflawni'r Cynllun Gwella Llywodraethu neu welliannau penodol a gynhwysir ynddo. Byddai hyn yn golygu nad yw gwendidau yn nhrefniadau llywodraethu'r Cyngor yn gwella, a allai arwain at

feirniadaeth gan y rheolydd allanol a'r effaith ar enw da'r Cyngor fel sefydliad sy'n cael ei lywodraethu'n dda.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Nid oes angen gwneud penderfyniad ar gyfer yr adroddiad hwn, ond mae gofyniad o dan Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 i'r 'pwyllgor archwilio' oruchwylio trefniadau llywodraethu corfforaethol y Cyngor.